

YALI KÖŞKÜ

İÇİNDEKİLER LİSTESİ

ÖNSÖZ

GİRİŞ

BÖLÜM

I

MEVCUT VEYA BİLİNER KÖŞKLERİN KRONOLOJİK
SIRAYA GÖRE İNCELENMESİ
MEHAZ, ÖZEL NOT VE RESİM KAYNAKLARI
GENEL BİBLİYOGRAFYA

BÖLÜM

II

KÖŞKLERİN TIPLERE GÖRE TASNİFİ
KÖŞKLER HAKKINDA GENEL BİLGİLER VE SONUÇLARI
İNŞAİ ÖZELLİKLER, BEZEME VE TEFRİŞ
YAPI DEYİMLERİ
BİLİNER KÖŞKLERİN KRONOLOJİK LİSTESİ
RESİMLER LİSTESİ
İSİMLER LİSTESİ

Sedad H. ELDELL

TOPKAPU SARAYI YALI KÖŞKÜ
1592 (1001 H.)

Topkapu Sarayı önünde sur dışında Yalı köşkü Kapusu yanında bulunan bu köşk zamanının en zengin ve tanınmış kasırlarından biriydi. Bu köşk sarayın Halice bakan penceresi ve salonu idi. Donanmanın çıkışında, kaptan paşaların etek öpme merasimi burada yapılırdı. Bu bakımdan Köşk hem Alay, hem de Arz - odası vazifesini görürdü. Bu maksatla köşkün önüne taht kurulur, Sepetçiler köşkü harem halkına açılırdı. Merasimin bu noktada yapılması, buranın Sarayın Halice nazır bir yerinde ve şehre yakın bulunmasından dolayıdır. Donanmaya ait kayıkların burada yanaşma ve beklemeleri kabildi. II Beyazıt zamanında bu mevkide bir köşkün bulunduğu sabit ise de yerinin tam aynı olup olmadığı belli değildir. Bazı yazarlar. Beyazıt kasrını Sepetçiler köşkünün yerinde gösterirler.

Melchior Lorichs (1559) Yalı köşkünün inşasından bir kaç on yıl evvel yapmış olduğu İstanbul panoramasında, takriben iki köşkün arasındaki mevkide, hemen hemen tamamiyle denize taşkın bir vaziyette bulunan bir köşk göstermiştir. Bu köşkün, Beyazıt yapısı olması ihtimali vardır. Köşk taştan muntazam bir ritim üzerinde, ve etrafı direklerle çevrilidir. Planı dört köşe, örtüsü de tek topuzlu ve desteklere dayanan geniş saçaklı bir çatı şeklindedir.

Kasrın yapılışına dair Selaniki tarihinde şu bilgi vardır: Ve bu zibâ kasra mu'âdil merhûm Sultan Bayezid Han aleyhi'r-rahme köşkünü merhûm Kapudan Kılıç Ali Paşa esasen tecdid etmiş idi hedm ol-

Solda: (Resim. 120). Melchior Lorichs 1559 tarihli panoramasından Topkapu Sarayına ait kısmı. Sultan Beyazıt Köşkü sağda sahilindedir.

Left: Extract from panoramic view of Istanbul, as drawn by Melchior Lorichs in 1559. The Kiosk of Sultan Zayezid is visible on the right corner.